

Cuvânt înainte ... ix
Prefață ... xi
Notă pentru cititor ... xiv
Lista cronologică a filosofilor întâlniți de Ian ... xv

Prolog: Acesta este titlul prologului ... 1

Precizări din partea Bătrânului ... 4

Capitolul 1: Cunoașterea ... 7

Ce s-a întâmplat de fapt ... 29

Capitolul 2: Sinele, mintea, sufletul ... 35

Ce este într-un nume? ... 63

Capitolul 3: Știința ... 71

Noi suntem în vârf ... 99

Capitolul 4: Mincinosul, mișcarea și o "surpriză" ... 105

Copacul singur și tăcut ... 120

Capitolul 5: Dumnezeu ... 125

Scopul sensului ... 150

Capitolul 6: Răul ... 155

Prețul unui ziar și un ziar cu un preț ... 173

Capitolul 7: Spre Orient ... 175

Ni-mic ... 192

Problema cu soluții ... 192

Capitolul 8: Credința și rațiunea ... 199

De ce o iubește el ... 214

Capitolul 9: Liberul arbitru ... 219

Puterea dealului ... 244

Capitolul 10: Egoismul (și Știința revăzută) ... 249

Puterea spinului ... 263

Capitolul 11: Grămezi și ouă ... 267

Orașul suspendat ... 281

Capitolul 12: Societatea, politica și banii ... 287

Dacă ... 310

Capitolul 13: Etica și moralitatea ... 315

Poți să (nu) crezi? ... 343

Capitolul 14: Excursia finală ... 349

Capitolul 15: Cuvintele de după toate cuvintele anterioare: Sufletul (revăzut), creierul (văzut)... și oamenii ... 359

Postfață: "Prima" excursie - Autorul este autor ... 379

întrebări pentru discuții în grupul de lectură ... 383

Forum KQED împreună cu Michael Krasny: Interviu cu JackBowen ... 401

Versurile melodiei "Culori frumoase", de Matt și Jack Bowen ... 410

întrebări pentru discuții ... 411

Index ... 413

pag. 7-8

Capitolul 1

Cunoașterea

Exist, deci gândesc.

Crezul revistei Skeptic

Aparențele înșală deseori.

Lupul în haine de oaie, fabulă scrisă de Esop în secolul al VI-lea î.H.

Parcă visam. Presupun că visam, pentru că, altfel, cum să fi intrat un bărbat oarecare în camera mea? Stătea pur și simplu în picioare, cu spatele la mine, ca și cum ar fi analizat afișul cu luna de pe perete, deși acesta nu are nimic cu adevărat interesant. Îmi plăcuse întotdeauna luna, pentru că îmi dădea sentimentul de "mic dar mare", ca și cum nimic nu conta, dar totul conta. El își mângâia barba încărunțită, de parcă îl interesa cu adevărat.

Cum a ajuns el în camera mea? Aveam un sentiment straniu de liniște în această privință. Parcă îmi dădeam seama că visez, fiind astfel capabil să mă bucur de prezența lui, în loc să mă sperii și să mă trezesc, probabil. Dar cum puteam ști că visez cu adevărat? În schimb, parcă eram treaz și, dintr-un anumit motiv, el avea dreptul să se afle în camera mea.

Ai avut vreodată un vis... de care erai sigur că e real? Dar dacă nu ai putea să te trezești din acel vis? Cum faci diferența între lumea viselor și lumea reală? (The Matrix)

El s-a îndreptat spre afișul meu cu Pământul plat - când oamenii chiar credeau că Pământul este plat. Clătina din cap așa cum faci când ești de acord cu ceea ce citești. Apoi și-a îndreptat mâinile mari spre imaginea cu 1001 cuvinte. Se numea "Inflația". Îmi plăcea foarte mult ideea. Părea că el va număra toate cuvintele. Eu le număraseram deja: 1001. Își depășise valoarea - acum valoarea mai mult decât simpla mie de cuvinte. Apoi a trecut la fotografia înrămată a unei mingi de baseball, surprinsă deformându-se exact în momentul impactului. Măcar își dădea seama că mă aflu în cameră, trăgând cu ochiul peste pătură?

- Deci cum știm ce este acolo cu adevărat, Ian? Întrebă pe un ton calm, ca și cum prezența lui acolo era firească.

- Acolo cu adevărat? Răspunsei.

- Da. Realitatea, dacă vrei să o numești așa.

- Păi, presupun că privesc, pur și simplu, și văd.

- Bineînțeles. Se întoarse spre mine. Barba lui albă și părul încărunțit încadrau un chip cu două sprâncene stufoase, ascuțite, lăsându-se peste perechea de ochelari de pe nasul lui mare. Înfrățirea lui era accentuată de un zâmbet liniștitor, dar iscoditor, care părea să spună: "Grozav răspuns: privește și vezi." Scoase un măr din buzunar. Privește acest măr roșu copt. Ce vezi?

M-am ridicat în picioare pe pat. Mi-am apucat hanoracul gri de pe podea și l-am tras peste tricoul pe care îl purtam. Ceva mai intimidat, dar nu suficient încât să încep să mă îngrijorez cu adevărat, am răspuns:

- Un obiect roșu, neted, oarecum sferic.
- Sunt de acord. Descrie roșul. Ce este roșul?

Navigarea prin "realitate": Pe parcursul istoriei, gânditori din diferite discipline au explorat dificultatea de a descifra realitatea:

Realitatea este doar o iluzie, deși este foarte persistentă. (Albert Einstein)

Percepția exterioară este o adevărată halucinație. (Hippolyte-Adolphe Taine, psiholog din secolul al XIX-lea)

Nu vedem lucrurile așa cum sunt ele, le vedem așa cum suntem noi. (Anais Nin, romancieră franceză(1903-1977))

- Doar știi ce este. Este roșu. Privește-l. Arătai spre măr, încercând să indic, cumva, numai roșeața mărului. Recunosc că răspunsul meu nu era foarte satisfăcător.

- Ei bine, bănuiesc că reprezintă furia, iar uneori dragostea. În mod paradoxal. Ar trebui să îți producă foame - iată motivul pentru care toate lanțurile de fast-food îl includ în logourile lor. Așa spune mama. El stătea acolo, aparent nesatisfăcut de încercarea mea de a răspunde.

- Este roșu, pur și simplu. Roșiatic. Privește-l.

- Privesc.

- Bine. Ți-a rămas roșu.

- Hai să îți arăt ceva. Băgă mâna în buzunarul de la pantaloni și scoase un fel de dispozitiv. Arăta ca o sârmă de care era atașat un mic transmițător. Introduse un capăt în ureche. Pe celălalt îl ținea în mână. Piesa părea mică în mâna lui mare. M-am așezat, aproape paralizat, în timp ce el s-a apropiat de mine și mi-a potrivit piesa în ureche. Simțeam o curiozitate amestecată cu o frică intensă. Apoi ne-am...